
Szociális szolgálatok és finanszírozásuk Ausztriában

Tartalom

1. Ausztria szociálpolitikájának alapvonásai.....	2.
1.1. Jellemzők.....	2.
1.2. A rendszer tagolása.....	3.
2. Szociális szolgálatok	5.
2.1. Szociális szolgálatok a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) keretei között.....	6.
2.2. Fogyatékkal élőket segítő szolgálatok	10.
2.3. A gyermekjólét szolgálatai	13.
2.4. Munakerőpiaci szolgálatok.....	16.
3. Példák.....	19.
3.1. Finanszírozási technikák Burgenland tartományban – ambuláns szolgálatok és otthont nyújtó ellátások.....	19.
3.2. Mobil szolgálatok	
Steiermarkban.....	21.
3.3. Alsó-Ausztria gyermekjóléti rendszere, szociális szolgálatai és a szolgálatok finanszírozása.....	22.
4. Áttekintés.....	35.
5. Melléklet („szabad szolgáltatók”).....	38.
6. Források.....	39.

1. Ausztria szociálpolitikájának alapvonásai

Címszavakban

- Társadalombiztosítási ellátások dominanciája
- Univerzális ellátások növekvő súlya
- Munkaerőpiac és munkavállalás a középpontban
- Szubszidiaritás
- Korporatista-etatista jóléti állam

1.1. Jellemzők¹

1.1.1. A társadalombiztosítási és az univerzális ellátások dominanciája

A pénzbeni ellátások (munkánélküli- rokkant- és időskori ellátások) a korábbi jövedelemtől függenek, a pénzbeni ellátások 59%-át teszik ki. Univerzális ellátások az „ápolási hozzájárulás” (Pflegevorsorge), a családi ellátások és a gyermekgondozási díj, melyek aránya 10%-ról 15%-ra emelkedett az utóbbi időben. Említésre méltó a szinte minden állampolgárt elérő egészségbiztosítás.

A rászorultságelvű ellátások csakély hányadot képviselnek (5%), melynek oka a társadalombiztosítási elvű ellátások széleskörűsége mellett a viszonylag alacsony munkanélküliség.

1.1.2. Feladatmegosztás Szövetség és tartományok között

A törvényhozást központi és decentralizált elemek keveréke jellemzi. A tartományi feladatok közé az egészségügyi ellátás egy része, a lakástámogatások, a szociális szolgálatok nagy része, a gyermekvédelem és a „Szociális Segítség,, (Sozialhilfe) tartozik.

¹ http://www.bmsg.gv.at/cms/site/attachments/6/5/0/CH0339/CMS1064306288445/sozialschutzsysteme_d_kap1.pdf

1.1.3. Munkajogi szabályozás nagy szerepe

A szabályozás megkísérli összehangolni a munkavállalók igényét a védelemre és a munkaadók igényét a rugalmas munkavállalókra. Ausztriában igen magas szintű a munkavállalók védelme.

1.1.4. Szereplők együttműködése

Fontos szerepet játszanak a szociális partnerek, a szövetségi szintű szociális törvénykezést intenzív konzultáció előzi meg velük.

1.2. A rendszerek tagolása²

1.2.1. Társadalombiztosítás

Területei:

- nyugdíjbiztosítás
- balesetbiztosítás
- egészségbiztosítás

1.2.2. Munkaügyi biztosítás, Munkaerőpiaci Szolgálat

A munkaügyi biztosítást a „Munkaerőpiaci Szolgálat” (Arbeitsmarktservice) irányítja/szolgáltatja/felügyeli, ez az intézmény felelős az aktív munkakerőpiaci politikáért is. A Munkaerőpiaci Szolgálat egy központi, szövetségi szintű egységből, kilenc tartományi szervezetből, és 99 (más forrás szerint 104) regionális szervezeti egységből épül fel, utóbbiakat a szociális partnerekből (munkaadói és munkavállalói szervezetek, kormányzat és közigazgatás képviselői) álló tartományi igazgatóságok felügyelik.

1.2.3. Univerzális ellátások

A négy legfontosabb ellátás:

- Családi pótlék (Familienbeihilfe): jövedelemtől független ellátás, mely az elteremtett gyermekek korától és számától függ

---

² http://www.bmsg.gv.at/cms/site/attachments/6/5/0/CH0339/CMS1064306288445/sozialschutzsysteme_d_kap2.pdf

- Gyermekgondozási díj (Kinderbetreuungsgeld) a gyermek életének első 30 illetve 36 hónapjára.
- „Ápolási hozzájárulás” (Pflegegeld) . Minden ápolásra szoruló jogosult szövetségi vagy tartományi ápolási díjra, melynek nagysága a gondozásra szorultság mértékétől függ (szinteket határoznak meg a szükséges gondozási idő függvényében. Lásd bővebben 4.3.).
- Egészségbiztosítás, mely a lakosság 98%-ra terjed ki. A nem biztosítottak ellátásának költségeit a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) rendezi. Az egészségbiztosítás mellett a szövetségnek, tartományoknak és a településeknek is szerepük van az egészségügyi ellátások finanszírozásában, a kórházak finanszírozásának nagy részét adókból fedezi.

1.2.4. Rászorultsági elvű ellátások: ide tartozik egyrészt a minimumnyugdíj rendszere, valamint a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe), mint „alsó háló” az osztrák szociális biztonsági rendszerben.

1.2.5. Közalkalmazottak szociális védelme

1.2.6. Szociális kárpótlások: háborúk, fasizmus áldozatainak, bűntettek áldozatainak nyújtott ellátások, melyeket a „Szociális Biztonság, Generációk és Fogyasztóvédelem Szövetségi Minisztériuma” (Bundesministerium für soziale Sicherheit, Generationen und Konsumentenschutz) illetve a „Szövetségi Szociális Hivatal” (Bundessozialamt) adminisztrál.

1.2.7. Munkajogi biztosítékok

1.2.8. Önkéntes biztosítások (nem képviselnek nagy súlyt)

1.2.9. Szociális szolgálatok

2. Szociális szolgálatok

Ausztria a GDP körülbelül 2%-át fordítja szociális szolgálatokra (olyan szolgáltatásokra, melyek nem az egészségügy körébe tartoznak). A szociális szolgálatok (soziale Dienste) körébe munkaerőpiaci szervezetek, iskolán kívüli gyermekellátás, idős- és gondozási otthonok, nappali ellátások, ambuláns szolgálatok, lakó- és foglalkoztatási intézmények illetve tanácsadó- és gondozószolgálatok tartoznak.

A szociális szolgálatok nagyrészt (a munkaerőpiaci szolgálat kivétel) a tartományok, települések, városok illetékességébe tartoznak. Ellentétben a pénzügyi ellátásokkal és az egészségügyi ellátásokkal a szociális szolgálatok rendszerét nem szabályozza szövetségi szintű jogszabály (kivéve munkaerőpiaci szolgálatok és részben a gyermekjólét területe, melynek keretfeltételeit szövetségi törvény rögzíti). Többek között (a tartományok additívumainak különbségein kívül: Bécs is tartományi szintű, nehezen összehasonlítható egy kevésbé urbanizált tartománnyal) ez az oka a rendszerek sokszínűségének és a regionális különbségeknek illetve a rendszerek tartományok közötti különbségeinek is.³

Alapvonások⁴

Az osztrák szociális szolgálatok kereteit több jogszabályban találhatjuk meg. Szabályozók egyrészt a tartományok „Szociális Segítségéről” (Sozialhilfe) rendelkező törvényei, a tartományi gyermekvédelmi törvények illetve a szövetségi kerettörvény a gyermekvédelemről, a fogyatékkal élők segítségéről szóló tartományi törvények és a szövetségi Munkaerőpiaci Törvény (Arbeitsmarktförderungsgesetz - munkaerőpiaci fejlesztési törvény). De magában a törvényi szabályozásban és törvényi keretekben is jelentősek a különbségek a tartományok között (pl: Burgenland külön törvényben szabályozza az idősek otthon nyújtó ellátásait; Karintiában külön törvény szabályozza az otthoni segítségnyújtást; Steiermark külön törvényt alkotott az ápolóotthonokról). A

---

³ http://www.bmsg.gv.at/cms/site/attachments/6/5/0/CH0339/CMS1064306288445/sozialschutzsysteme_d_kap12.pdf

⁴ <http://www.lrsocialresearch.at/pdf/vergabepaxis.pdf>

különbségek ellenére elmondható, hogy a szociális szolgáltatások főbb területei a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) keretei között nyújtott szolgáltatások, a fogyatékkal élők segítése, a gyermekjóléti intézményrendszer szolgálatai és a munkaerőpiachoz illetve foglalkoztatáshoz kapcsolódó szolgálatok .

Mindezek miatt elmondható az is, hogy a szociális szolgáltatásokat szabályozó jogforrások a tartományok teljes szociális-jogi rendszer(ei)ben szétszórva találhatók meg. A szolgáltatók engedélyezése és felügyelete, a szolgáltatókkal való megállapodások is igen vegyes képet mutatnak, ennek oka többek között a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) rendszerének eltérő felépítése a különböző tartományokban.

2.1. A „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) keretein belül szabályozott szolgálatok

Címszavakban

- A szolgálatok rendszerét 9 tartományi törvény rendezi a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) rendszerén keresztül, a rendszerek sokszínűek és nehezen összehasonlíthatók.
- Fő szolgálattípusok: ambuláns, mobil, nappali és otthoni nyújtó szolgálatok
- Szolgáltatást nyújthatnak az előírásoknak megfelelő „szabad szolgáltatók”, magánszolgáltatók, maga a tartomány.
- Kötelező önrész: szinte minden ellátástípusnál (pszichoszociális ellátás kivétel) önrészt fizet az igénybevevő, melynek alapja a jövedelmei (nyugdíj, „ápolási hozzájárulás”), vagyona. Fizetésre kötelezhető a hozzátartozó is.
- Sokszínű, tartományonként változó finanszírozási rendszer

Megkülönböztethetők ambuláns, mobil, nappali illetve otthoni nyújtó ellátások (ambulant/mobil/teilstationär/stationär). A szolgáltatások biztosításáért a tartományok felelősek, a szolgálatok biztosításában a tartományok igénybe vehetik a „szabad szolgáltatók”, illetve egyéb szervezetek munkáját.

Bizonyos tartományi különbségekkel a főbb területek:

- otthoni betegápolás
- házi segítségnyújtás
- otthoni étkeztetés - étel házhozszállítása („étel kerekeken„)
- üdültetés (idősek, családok)
- lakóotthonok (idősek, fogyatékkal élők számára)
- gondozóotthonok (gondozásra szorulóknak számára)
- szolgálatok a társas kapcsolatok ápolására, kulturális életben való részvételre
- megelőző egészségügyi segítségnyújtás

Néhány tartományban ide tartozik az adósságkezelési szolgálat, Felső-Ausztriában a nőházak, hajléktalanellátó intézmények és a „munka-segítség” (Sozialhilfearbeit); Tirolban a szociális szolgálatok a „Segítségnyújtás speciális élethelyzetekben” rendszerének részét képezik; Innsbruck az Innsbrucki Szociális Alap keretei között szabályozza a szolgálatok rendszerét.

Ambuláns szolgálatok

Ide azok a szolgálatok tartoznak, melyeket a kliensek keresnek fel, például a tanácsadások, melyek tevékenységével elkerülhetővé válik az otthonot nyújtó ellátások igénybevétele.

Mobil szolgálatok

Olyan szolgálatok, melyek a kliensek saját otthonában nyújtanak segítséget (ápolás, gondozás, tanácsadás), így elkerülhetővé válik az otthonot nyújtó ellátások igénybevétele. (pl: étel házhozszállítása, otthoni segítségnyújtás, otthonápolás)

Nappali ellátások

Olyan szolgálatok, melyek a nap egy részében látják el gondozásra szoruló vagy speciális igényű emberek ellátását. (pl.: geriátriai nappali centrumok, idősek klubja).

Otthonot nyújtó ellátások

Tartós vagy ideiglenes elhelyezésre szolgáló intézmények, azon személyek számára, akik nem képesek otthonukban ellátni magukat. (idősek otthonai, nyugdíjasotthonok,

lakóotthonok krízishelyzetben lévők számára, gondozóotthonok)

A mobil és ambuláns szolgáltatásokat általában nem kell formálisan engedélyeztetni. Azonban az ambuláns gondozószolgálatok, a nappali illetve bentlakások intézmények engedélykötelesek (ez is tartományi szintem szabályozott).

A tartományok kapcsolata a magánszolgáltatókkal

A tartományok (bár ez is változó lehet) „meghívhatnak”, „szabad szolgáltatókat” az ellátórendszerbe, amennyiben azok alkalmasak azon feladatok ellátására, melyeket az egyes tartományok szociális tervei, minimumfeltétel-szabályozása, minőségbiztosítási rendszere határoz meg. A szolgáltatásokért fizetett díjnak fedeznie kell a szolgáltatások költségeit. Bizonyos tartományok (Felső-Ausztria, Alsó-Ausztria, Salzburg) előírják, mely költségelemeket kell figyelembe venni a díjak megállapításánál. A díjak átalányrendszerben is fizethetők.

A tartományok támogathatják a „szabad szolgáltatókat” (szubvenciók), ez segítség lehet az átalakításokhoz, intézményalapításhoz azok számára, akikkel a tartomány szerződést kötött.

Bizonyos tartományokban csak azon szolgáltatások költségit vállalja át a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe), melyeket szerződéssel elismert szolgáltatók nyújtanak.

Önrészek

Bizonyos szolgáltatásokat (otthoni betegápolás, otthoni segítségnyújtás, családsegítés) a tartományok függővé tehetnek az igénybevevő önrészfizetésétől, illetve az igénybevevő (vagy tartásra kötelezett hozzátartozója) hozzájárulásától a költségekhez. A hozzájárulás megállapításakor figyelembe vehetők az egyéni körülmények. Ez általában vonatkozik szinte minden szolgálatra, kivéve az általános tanácsadószolgálatokat és a pszichoszociális szolgáltatókat.

Az otthont nyújtó szolgálatok finanszírozására speciális szabályok vonatkoznak, a tartományok a következő szabályozás-elemekkel élhetnek:

- a díjak kiszámításánál figyelembe veendő költségelemek meghatározása
- egységes alapelven nyugvó költségkalkuláció előírása a díjak megállapításánál

- vezető elemek meghatározása és kiértékelése

A szolgálatok engedélyezésének rendszere kiterjed mind az alapítás engedélyezésére, mind a működési engedélyek kiadására.

A nem a tartomány által működtetett nappali és bentlakásos szolgáltatást nyújtó intézményeket a tartományi kormányzatok felügyelik, mely felügyeleti jog átruházható a kerületekre (Bezirksverwaltungsbehörde).

A szolgálatok koordinálása

Bizonyos tartományok (Karintia, Tirol, Voralberg) „szociális kerületeken” (Sozialsprengel) keresztül koordinálja a szolgálatokat. A koordináció nem csupán a igények felmérését, hanem a lefedettség meghatározását is jelenti. Ide tartozhat az egyes szolgáltatók költségeinek és teljesítményének összehasonlítása is (amennyiben ezzel egyetértenek).

Más tartományokban (Felső-Ausztria) központi feladat a tervezés és a szolgáltatók munkájának összehangolása.

Szociális szolgálatok finanszírozása

A tartományokban a finanszírozási formák széles spektruma figyelhető meg.

Karintiában elsősorban szubvenciókon keresztül támogatják a (magán)szolgáltatókat.

Salzburgban a hozzájárulásokon keresztül finanszírozzák a szolgáltatókat. Az egyes hozzájárulások, azok mértéke szabályozott.

Díjplafon (Salzburg, Steiermark): az otthont nyújtó szolgálatok maximumdíjának meghatározása. A díjmaximum csak azokra a szolgáltatásokra vonatkozik, melyek az elhelyezéshez, gondozáshoz, ápoláshoz kapcsolódnak (így pl. nem tartozik bele a fodrászat, rendezvények szervezése, stb). A díjakat az intézmény felszereltségétől függően határozzák meg (pl: ágy/szoba, vizesblokkok száma, szoba nagysága, terasz, lift, zöldterület, szoba felszereltsége, közösségi terek, stb.)

2.2. Fogyatékkal élők segítése

Címszavakban

- Szövetségi rendszer - „Szövetségi Szociális Hivatalok”
- Tartományi rendszerek
  - Szabályozás sokszínűsége a tartományonkénti jogi szabályozás miatt
  - Fő cél: beilleszkedés segítése
  - Közfinanszírozás
  - Szolgáltatók finanszírozásának sokszínűsége a tartományonként változó szabályozás miatt
  - „Szabad szolgáltatók”, melyekkel a tartomány szerződhet

2.2.1. „Szövetségi Szociális Hivatalok”

- Fogyatékkal élők munkaerő-piaci integrációja a dekoncentrált (minden tartományban működik egy hivatal) rendszerű „Szövetségi Szociális Hivatalok” (Bundessozialamt) hálózatán keresztül.

A Szövetségi Szociális hivatal felelős a fogyatékkal élőkre vonatkozó szövetségi tervekért.

Szolgáltatásai:

- általános tanácsadás
- foglalkoztatási tanácsadás
- képzés támogatások
- fogyatékosigazolvány
- utazási támogatások

Ezekon kívül a szövetségi hivatalok felelősek a fogyatékosok segítésére létrehozott szövetségi alapok kezeléséért. (Ausgleichstaxfonds und Unterstützungsfonds für Menschen mit Behinderung).

2.2.2. Tartományi ellátórendszer

Komoly leegyszerűsítéssel a fogyatékosokat segítő rendszernek két főbb területe van, a beilleszkedés segítése és a fogyatékkal élők részére biztosított speciális szociális szolgálatok.

A fogyatékkal élőket segítő szociális szolgálatok rendszere nagyjából analóg a „Szociális Segítés” (Sozialhilfe) által szabályozottal, a rendszer tipológiája is megfelel annak.

Bizonyos tartományok (Alsó-Ausztria, Karintia) a „Szociális Segítés” (Sozialhilfe) keretein

belül szabályozzák a fogyatékkal élőket segítő szolgálatok rendszerét, más tartományok külön törvényt alkottak.

A beilleszkedést segítő szolgálatok

A beilleszkedést segítő rendszer (a működő szolgálatok mellett) maga is biztosít szociális szolgáltatásokat a korai segítés, életvezetés segítése, gondozás-ápolás, személyes segítés és lakhatást segítő szolgáltatások területén.

A beilleszkedés-támogatás középpontjában ambuláns és mobil szolgálatok állnak. Létrehozhatók speciális szolgálatok is, de azt figyelembe kell venni, hogy ezekre nem áll fenn automatikus jogosultság.

- gondozószolgálatok súlyosan fogyatékos gyerekek iskolai osztályai mellett
- szolgálatok társas kapcsolatok és sporttevékenység támogatására
- üdülési szolgálatok fogyatékkal élők számára
- segítség rövid távú bentlakásos elhelyezéseknél (berendezkedés, beilleszkedés segítése)

A beilleszkedés segítésének keretei között meglehetősen különböző szolgálatok működhetnek meglehetősen eltérő profillal.

Általános szolgálatok:

- otthonápolás
- ortopédiai kiegészítők, gyógyászati és egyéb segédeszközökkel való ellátás
- nevelési és iskolai segítségnyújtás
- munkaerő-piaci/foglalkoztatási beilleszkedés segítése
- szociális beilleszkedés segítése
- szociális gondozás
- életvezetési segítségnyújtás

Speciális szolgálatok:

- Nevelési és iskolai-képzési segítségnyújtás

- Segítség a szociális beilleszkedésben
- Személyes segítség, tanácsadás

Általános feltételek

A szolgálatokat a tartomány elismerheti (szerződéssel), ennek szabályai hasonlóan szigorúak, mint az otthont nyújtó ellátást biztosító szolgálatok esetében.

A „Kerületi Igazgatási Hivatalok” (Bezirksverwaltungsbehörden) azokkal a szolgáltatókkal köthetnek szerződést, melyeket a tartomány elismert, illetve melyekkel megállapodott a finanszírozásról. Bizonyos tartományokban határozott idejű szerződéseket kötnek (Salzburg).

A minimumfeltételeket szabályozhatja a tartomány, vagy más közigazgatási egységek irányelvek formájában. Minimumfeltételek, minőségi előírások determinálják a finanszírozó és szolgáltató között kötött szerződést.

Finanszírozás

A szolgálatok finanszírozásának sokféle formája létezik (ezeket a tartományok szabályozzák), jellemző azonban, hogy költségplafont állapítanak meg, továbbá az, hogy ezek a szolgálatok kizárólag közfinanszírozottak, azaz az szolgáltató nem kérhet az ellátottól hozzájárulást a költségekhez (töbletforráshoz a szolgálat „social sponsoring-on” keresztül juthat).

A beilleszkedés segítésének otthont nyújtó szolgálatai

Az otthont nyújtó szolgáltatások csak tartományi engedéllyel működhetnek, az engedélyezés feltétele a megfelelő működési koncepció elkészítése, és a minőségi- és minimumfeltételeknek teljesítése. A tartományi kormányzat új szolgáltatások bevezetésére Pilotprojekteket engedélyezhet maximum három évre.

A szolgálat csak akkor nyújthat szolgáltatást, ha a tartománnyal szerződést kötött a szolgáltatásról és finanszírozásról. Az engedély visszavonható.

Szakfelügyelet

A fent ismertetett intézmények/szolgálatok a tartomány felügyelete mellett működhetnek,

bármikor ellenőrizhetőek.

2.3. A gyermekjólét szolgálatai

Címszavakban

- Szövetségi kerettörvény (szolgáltatáshangsúlyos)
- Tartományi gyermekjóléti törvények
- „Szabad gyermekjóléti szolgálatok” szerepe. Szerződés a tartománnyal, együttműködés az állami szervezetekkel
- Minőségbiztosítás, ellenőrzés. Bentlakásos intézmények engedélyezése; mobil, ambuláns szolgálatok elismerése
- Finanszírozás sokszínű (tartományonként változó), de jellemző a bentlakásos intézmények esetében a teljesítményszerződés, a többi szolgálat esetében vegyes finanszírozás.

A gyermekjólét szociális szolgálatai leendő szülők, kiskorúak és családjaik személyes, családi, fejlődési szükségleteinek kielégítését segítő szolgálatok. Különösen akkor kínálhatók fel a kiskorúaknak a szolgáltatások, ha azok a gyermek jólétéhez, fejlődéséhez célzottan hozzájárulnak, és több sikerrel kecsegtetnek, mint a nevelési intézkedések (pl. felügyelt nevelés, elhelyezés gyermekotthonban - a gyermekotthonok a szociális szolgálatok speciális formáinak számítanak).

A „szabad gyermekjóléti szolgáltatók” és a tartományok közötti viszonyt a szövetségi Gyermekjóléti Törvény és a tartományi gyermekvédelmi törvények szabályozzák.

A szolgálatokat a gyermekjólétért felelős tartomány két úton biztosíthatja: saját maga működtet szolgálatokat vagy bevonja a feladatellátásba a „szabad gyermekjóléti szolgálatokat”, amennyiben azok alkalmasak a feladat ellátására.

A különböző tartományi törvények különbözőképpen szabályozzák a „szabad szolgálatok” bevonását, bizonyos tartományokban kötelező, bizonyos tartományokban ez csupán lehetőség.

Az alapelv a két oldal (szabad szolgáltatók - közszolgáltatók ; tartomány által működtetett szolgálatok és maga a tartomány) közötti együttműködés. A szabályozás egyik központi célkitűzése a szabályozott verseny. A „szabad szolgáltatók” bevonása a szolgáltatások

differentiálódásával és specializálódásával járhat.

A „szabad szolgálatok” jelentős operatív és gazdasági autonómiával rendelkeznek.

A tartományok nem rendelkeznek teljes szabadsággal a viszonyok szabályozásában, hiszen ellátási kötelezettségük van, ami kihatással lehet a tartomány és a „szabad szolgáltatók” közötti viszonyra is.

Összességében az mondható el, hogy a szolgálatokat „szabad szolgáltatók”, tartományok, szociális szövetségek, önálló városok alapíthatnak és működtethetnek, de az igénybevételre vonatkozó törvényi előírás nincs. (Vagyis egy szolgálat megalapításával nem jár automatikusan a közfinanszírozotti körbe való bekerülés.)

A gyermekjólét szolgálatainak típusai:

- tanácsadó-, támogató és képzési szolgálat leendő szülőknek és olyan családoknak, ahol újszülött vagy kisgyermek van.
- Tanácsadó- és támogatószolgálatok szülők, szülői felügyeleti joggal rendelkezők, és kiskorúak számára speciális nevelési vagy fejlődési kérdésekben. Segítségnyújtás krízishelyzetekben. Az erőszakmentes nevelés előmozdítása. Ilyen intézmények például a Gyermekvédelmi Centrumok (Kinderschutzcentren).
- Szolgálatok a fejlődési- és viselkedési zavarok korai felismerésére és korai kezelésére
- megelőző és terápiás segítséget nyújtó szolgálatok kiskorúak és családok számára
- Anya-gyermek otthonok, „küszöb alatti szolgáltatások” (niederschwellige Dienste), például az utcai munka illetve a krízisszállók/szükségsszállók (Notschlafstellen)
- segítségnyújtás iskolai problémák esetén
- segítség a munkaerőpiara való beilleszkedésben
- kiskorúak szociális és egészségi feljesztése (pl. üdülési akciókkal)
- a szabadidő értelmes eltöltésében való segítségnyújtás
- otthont nyújtó szolgálatok: intézmények a gyermekek teljes körű nevelésére, családközei formák
- ambuláns családkiegészítő szolgálatok (pl. „pótanya-szolgálat” (Tagesmutter))
- tanácsadás és anyanyelven történő felvilágosítás
- „Gyermek-telefonvonal” (Kindertelefon), Gyermekvédelmi Centrumok

A szolgáltatások nyújtásánál figyelembe kell venni az elismert tudományos eredményeket, regionális szükségleteket és a lakosság összetételét.

Amennyiben a „szabad szolgáltató” a szolgáltatásai nyújtásával, körülményeivel jobban képes szolgálni egy kiskorú jólétét, és gazdaságosabban működik, mint egy állami szolgáltató, abban az esetben (a szövetségi törvénynek megfelelően) előnyben kell részesíteni.

Csak elismert szolgáltatókkal köthető finanszírozási szerződés, a tartományi kormányzatok felelősek annak elismeréséért, hogy a szolgáltatók megfelelőek (elismert szolgáltató). Nem megfelelő működés esetén a tartomány illetékes hivatala köteles visszavonni az elismerést. Bentlakásos intézményeknek szigorúbb előírásoknak kell megfelelniük, mint a mobil és ambuláns szolgálatoknak.

A szövetségi törvény nem rendelkezik a finanszírozás kérdéseiről, erről a tartományok maguk döntenek. A bentlakásos intézmények finanszírozását általában teljesítményszerződések rögzítik, a mobil- és ambuláns szolgálatok esetében a vegyes finanszírozás dominál. Az elismerés alapvető feltétele a finanszírozási szerződés megkötésének.

A „szabad szolgáltatók” és az állami közötti kapcsolat kétoldalú felelősségen nyugszik. Így a „szabad szolgáltatók” kötelesek bizonyos előírásoknak eleget tenni (jelentési kötelezettségek, protokollok, dokumentáció) és kötelesek a Gyermek- és Ifjúsági Szószólóval (Kinder- und Jugendanwaltschaft) együttműködni, számára felvilágosítást adni, illetve támogatni munkáját.

A szövetségi törvény említi a felügyelet rendszerét, de annak részletes szabályait a tartományok dolgozzák ki.

A bentlakásos intézményekre vonatkozó speciális szabályok

Az otthont nyújtó szolgálatok működtetése, alapítása tartományi engedélyhez (az engedély megszerzéséhez számtalan előírásnak meg kell felelnie az intézménynek) kötött. A tartományok kibocsáthatnak működési irányelveket. Bizonyos tartományok részletesen és egységesen szabályozzák az otthonok működését, de vannak tartományok, ahol a

különböző koncepciók és előírások széles köre szabályozza ezt.

A bentlakásos intézmények finanszírozása változatos képet mutat a tartományok között, a napidíjak rendszerétől a normarendszerű finanszírozáson át, a mutatók alapján meghatározott díjkiegyenlítésig sok forma megtalálható.

2.4. Munkaerőpiaci szolgálatok

Címszavakban

- Szövetségi szintű felelősség, szövetségi szintű törvényi szabályozás, dekoncentrált szolgáltatási rendszer
- Munkavállalók, -keresők számára ingyenes szolgáltatások, munkaadóktól bizonyos szolgáltatásokért díjfizetés kérhető
- „Munkavállalásra kész” munkakereső

A foglalkoztatáshoz és a munkaerőpiachoz köthető ellátásokért-szolgáltatásokért a Munkaerőpiaci Szolgálat (AMS) felelős, a Szociális Minisztérium a fogyatékkal élő emberek munkaerőpiac-specifikus ellátásaiért felel. A tartományok a regionális munkaerőpiaci programokban vesznek részt.

E terület szolgáltatásai leginkább a kvalifikáció, a munkavállalásra való motiválás és az aktív munkaerő-piaci eszközök keretei között működő továbbfoglalkoztatásra terjednek ki.

A szolgáltatások törvényi alapja a „Munkaerőpiaci Törvény” (Arbeitsmarktförderungsgesetz).

Szolgáltatások

Az AMS („Munkaerőpiaci Szolgálat”) a munkakeresők álláshoz juttatása, a munkanélküliség alatti forráshoz jutás- és foglalkoztatás biztosítása, illetve mindezek megkönnyítése érdekében a következő szolgáltatásokat biztosítja:

- információnyújtás a munkaerőpiacról
- pályaválasztási tanácsadás

- támogatás a munkaerő közvetíthetőségének megőrzésében, helyreállításában
  - a kvalifikáció - képzés támogatása
  - segítségnyújtás munkaadók részére megfelelő munkaerő keresésében és kiválasztásában, vállalaton belüli munkaerő(gazdálkodási)terv kidolgozásában
  - Munkakeresők támogatása a munkakereséskor illetve a munka kiválasztásakor
  - Munkaadók- és munkavállalók támogatása a munkahelyteremtésben és -megtartásban
- Amennyiben az AMS („Munkaerőpiaci Szolgálat”) nem képes ezeket a szolgáltatásokat maga biztosítani, köteles gondoskodni arról, hogy valamilyen egyéb formában ezek elérhetők legyenek (pl. szerződés ezen feladatok ellátására alkalmas más szolgáltatóval).
- A „Munkaerőpiaci Szolgálat” szolgáltatásai ingyenesek. Bizonyos speciális szolgáltatásokért kérhető térítés (pl. munkakeresők előzetes tesztelése és válogatása vagy személyzeti tanácsadás vállalatok részére), de munkavállalók, munkakeresők és munkanélküliek számára nyújtott szolgáltatásai ingyenesek.

Kapcsolódások szolgáltatások és pénzbeni ellátások között⁵

- Munkanélküli járadék (Arbeitslosengeld): a munkakeresés alatt a megélhetést biztosító járadék. Meghatározott ideig jár (alapesetben 20 hétig, de az életkortól és a biztosítási időszaktól függően növekedhet 52 hétig). 3 illetve 4 évre meghosszabbodik abban az esetben, ha a jogosult képzésen vesz részt, melyet egy „Foglalkoztatási Alapítvány” (Arbeitsstiftung) szervez.

- A „Foglalkoztatási Alapítvány” (Arbeitsstiftung)⁶: azon munkavállalók / munkanélküliek számára nyújt segítséget, akiknek munkanélkülivé válása előre tudható volt (tervezett létszámleépítés).

Típusai:

- Vállalati: olyan vállalat szolgálata, mely érintett nagyobb létszámleépítésben. Nem közfinanszírozott.
- Fizetéseképtelenségi: egy vállalat fizetéseképtelenné válása esetén (csőd). Működtetése költségeit maximum 50% erejéig az AMS állja.
- Regionális: egy régió több, létszámleépítésben érintett vállalatának

---

⁵ <http://www.ams.or.at/neu/1005.htm?parent=1005>

⁶ http://www.ams.or.at/neu/stmk/600_outplacementstiftung.pdf

szolgálat. A Költségek maximum 25%-át vállalja át az AMS.

- „Notstandshilfe”: társadalombiztosítási ellátás, mely rászorultsági elemeket is mutat. A munkanélküli járadék folyósítási idejének lejártá után adható annak a személynek, aki munkaképes, munkakereső (Arbeitswillig – munkavállalásra kész) és a háztartás összjövedelmét tekintve rászoruló. A „Notstandshilfe” esetében időkorlát nincs.

A „munkavállalásra kész” munkanélküli köteles vagy

- a szolgálat által felajánlott megfelelő munka elfogadására
- képzésen vagy továbbképzésen részt venni
- a munkaerőpiaci beilleszkedést segítő intézkedést elfogadni
- a más módon kínákozó álláslehetőséget elfogadni

Ha a munkanélküli a fentieket nem tartja be, zárolható a munkanélküli járadék illetve a „Notstandshilfe”. Azonnal leállítható a folyósítás, ha a munkanélküli nem jelentkezik a megszabott időben az AMS-nél.

3. Példák

3.1. Finanszírozási technikák Burgenland tartományban – ambuláns szolgálatok és otthoni nyújtó ellátások⁷

3.1.1. Ambuláns ápoló- és gondozószolgálatok finanszírozása

Az ambuláns szolgálatok szervezését, működését ebben a tartományban is a „Szociális Segítségéről” szóló törvény szabályozza (Sozialhilfegesetz). A tartományi szolgáltatók szervezetével (ARGE) a tartomány megállapodást kötött a működés alapeleveiről, de működnek a tartományban nem a képviselőhöz tartozó kisebb szolgáltatók is.

A nyújtott szolgáltatások:

- otthoni betegápolás
- otthonápolás, otthoni segítségnyújtás
- segélytelefon
- otthoni étkeztetés
- gyógyászati segédeszközök, és egyéb eszközök
- utazási szolgálat
- tanácsadás ápoló hozzátartozók számára
- mobil gyermek-betegápolás

A finanszírozás többcsatornás:

A.) igénybevevők által fizetett díjak

- diplomás ápolóknak: 24,80E
- otthonápolásért: 19,70E
- otthoni segítségnyújtásért: 14,20E

Ha az igénybevevő képes kifizetni ezt az összeget, akkor a teljes díjat fizeti a szolgáltatónak.

Amennyiben nem képes ezt az összeget kifizetni, a díj fizetését (illetve annak egy részét)

---

⁷ http://www.burgenland.at/gesundheit_soZIALES/Images/sb_0930_tcm30-154608.pdf

átvállalja a tartomány a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) rendszerén keresztül. A szolgáltatás igénybevevőjét ez esetben „méltányos hozzájárulás” terheli, mely az „ápolási hozzájárulás” (Pflegegeld) illetve egyéb segélyek legfeljebb fele lehet. Az adminisztrációért a Kerületi Felügyelet (Bezirkshauptmannschaft) felelősek.

Az otthoni betegápolás költségeihez az egészségbiztosítók (maximum 4 hétig) hozzájárulást fizetnek (8,80E) ápolási naponként.

B.) a tartomány által fizetett átalánydíj (ennek formája óradíj), mely összekapcsolódik céltámogatási elemekkel.

C.) betegbiztosítók és az Egészségügyi Szolgáltatók Finanszírozási Alapja (Krankenanstalten-Finanzierungsfond) hozzájárulása az otthoni betegápoláshoz (medizinische Hauskrankenpflege).

3.1.2. Idősek otthonai, ápolási otthonok

Otthont nyújtó ellátások idősek valamint hosszab-rövidebb távon ápolásra szorulóknak számára. Szigorú minőségi szabályozással, és tartományi engedéllyel működhetnek.

Finanszírozás:

A.) Amennyiben az igénybevevő megfelelő anyagi eszközökkel rendelkezik (nyugdíj, „ápolási hozzájárulás” (Pflegegeld), vagyon), közvetlenül megállapodhat a szolgáltatóval.

B.) Amennyiben nem elégséges a saját erő, az elhelyezés céljára igényelhető a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) a megfelelő Kerületi Közigazgatási Hivatalnál (Bezirksverwaltungsbehörde). Ebben az esetben csak akkor kerülhet sor az otthonban való elhelyezésre, ha az ambuláns szolgálatokkal már nem biztosítható az igénylő megfelelő ellátása. Az elhelyezés után az ellátásért saját hozzájárulásként a nyugdíj és az „ápolási hozzájárulás” (Pflegegeld) 80%-át (kivéve 13. és 14. havi nyugdíj) számítják fel, a költségek fennmaradó részét állja a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe).

A szolgáltató a tartománnyal kötött megállapodásától függ, hogy vállal-e a tartomány ilyen költségkiegészítést/átvállalást. Azokhoz a szolgáltatókhoz, akikkel nem kötött vonatkozó megállapodást a tartomány, nem helyezhető el olyan igénylő, akinek költségei egy részét átvállalja a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe).

3.2. Mobil szolgálatok Steiermarkban⁸

Steiermark tartományban a szociális szolgálatok rendszerét a „Szociális Segítség” keretében szabályozza a szociális szolgálatok - így a mobil szolgálatok - rendszerét.

A települések biztosítják a mobil szolgálatokat (otthonápolás, otthoni segítség) illetve feladatuk az idős-, család-, otthoni segítség, egészségügyi segítség, betegápolás is, a nem bentlakásos szolgálatok esetében.

A tartományban a szolgálatokat területi rendszer szerint szervezik: 7000-35000 lakosonként létrehozott „Integrált Szociális- és Egészségügyi Kerületekben” (integrierte Sozial- und Gesundheitsprengel) biztosítanak koordinált, állandó, magas színvonalú hálózatot a lakosok szociális szolgálatokkal való ellátására.

Az ellátásért a települések felelősek, melyekhez csatlakoznak az ISGS-ek. A tartomány feladata tervezés.

Két koncepció készült a tartományban arról, hogy mekkorák illetve ilyen lefedettségűek legyenek a kerületek:

- WHO koncepciója nyomán 1992-ben hozott határozat: 60 000 lakosonként létrehozott központ.

- 1997-ben készített terv (Bedarfs- und Entwicklungsplan): Egy központ/centrum 250 65 évnél idősebb lakosra.

A mobil szolgálatok finanszírozása többcsatornás:

- kliensek: függ az igénybevett szolgálattól (otthoni szakápolás / otthoni segítségnyújtás / gondozás); a nettó jövedelemtől (maximálva az óradíjat); a háztartástípustól (egyszemélyes - többszemélyes); az ápolási díjra való jogosultságtól (Pflegegeld). Mindezek mentén a tarifalista alapján kiszámolják a díjat (Steiermarkban 2 tarifalista létezik: Grazban külön tarifalista van), melyben figyelembe veszik a látogatások számát, utazás költségét, hétvégén nyújtott szolgáltatásokat. Grazban maximálják a

⁸ http://www.verwaltung.steiermark.at/cms/dokumente/10046716/b891bbb8/Endbericht%20Mobile%20Diensteste%2012_02.pdf

jövedelemarányos hozzájárulást (ez bevételkiesés a szolgáltatónak). A díj megállapításakor figyelembe vehetők szociális aspektusok.

- települések: kliensek díjfizetése közötti különbségek kiegyenlítése. Az elszámolás szolgáltatási óraszám szerint történik, előre megkötött megállapodás szerint
- tartomány: a tartományi támogatások szolgáltatóhelyek szerint
- a kórházai ellátást/bennfekvést kiváltó szolgáltatásoknál az egészségbiztosítás részt vesz a finanszírozásban.

3.3. Gyermekvédelem és szociális szolgálatok Felső-Ausztriában

3.3.1. A gyermekjólét intézményrendszere – a tartományi törvényben meghatározott szolgáltatások és a költségek viselésének szabályai

- *„Gyermek és ifjúsági szószóló” (Kinder- und Jugendanwaltschaft)*
  - *tartományi szervezet, a tartomány székhelyén működik, a tartományi kormány alá tartozik*
  - *létrehozhatók hozzá tartozó decentralizált egységek a könnyebb hozzáférhetőség érdekében*
  - *igény esetén a tartományi kerületekben (Bezirke) ügyeleti napokat tart*
  - *feladatai:*
    - *tanácsadás*
    - *konfliktuskezelés*
    - *közvetítés érdekeltek és intézmények között*
    - *informálás*
    - *a gyermekvédelmi rendszer megfigyelése*
    - *gyermekvédelmi, ifjúsági szempontok figyelembevétele a jogalkotásban*
    - *törekvés a gyermekek jobb életkörülményeiért*
    - *gyermekvédelmi intézmények értesítése adott esetben*
    - *gyermekek szempontjainak képviselése a tervezésnél – kutatásnál*

(Megjegyzés: a gyermek- és ifjúsági szószólók rendszere egységes Ausztriában,

minden tartományban egy szószóló működik, emellett működik egy szövetségi szintű szószóló, mely a minisztériumhoz tartozik.)

- *„Szabad gyermekjólét” (Freie Jugendwohlfahrt) -> szabad szolgáltatók, nem állami szervezetek*

ellátható feladatok:

- *szociális szolgálatok*
- *tanácsadás, segítségnyújtás nevelő- és örökbefogadó szülők számára*
- *kiskorúak nevelése gyermek- és ifjúsági otthonokban, egyéb intézményekben*
- *nyaraltatás, üdültetés*
- *a nevelés támogatása*
- *anonim szülés*

A tartomány bevonja ezeket az intézményeket a gyermekvédelem rendszerébe, ha megfelelnek a törvényi alapelveknek és előírásoknak.

A tartomány szerződhet magánintézményekkel, ha az intézmények megfelelnek a gyermekvédelem rendszerének. Vizsgálandó, hogy képes-e az intézmény regionális feladatok ellátására. A „Kerületi Igazgatási Hivatalok” (Bezirksverwaltungsbehörde) is véleményezik az egyes szolgáltatókat illetve azok befogadását.

Az intézmények a tartományi kormány szakmai felügyelete alá tartoznak. Területi szolgálat esetén a szakmai felügyelet átadható a „Kerületi Igazgatási Hivatalnak” (Bezirksverwaltungsbehörde). A szolgáltatókat titoktartási kötelezettség köti.

- *A gyermekjóléti szociális szolgálatok típusai*

- tanácsadó-, támogató és oktatószolgálatok leendő szülőknek, friss szülőknek, kisgyermekes családoknak

- tanácsadó- és támogatószolgálatok speciális/különös nevelési-fejlesztési igényű gyermeket nevelő családoknak, szülőknek. Segítség krízishelyzetekben, erőszakmentes nevelés előmozdítása. Ilyenek például a gyermekvédelmi centrumok.

- intézmények a korai felismerésre és kezelésre (fejlődési és viselkedési zavarok)

- megelőző és terápiás segítségnyújtás kiskorúaknak és családoknak

- Anya-gyermek otthonok (niederschwellige Dienste) pl. Utcai munka, szükségsszálláshelyek - krízisszállók - (Notschlafstellen)

- iskolai problémák kezelése
- beilleszkedés a munkaerőpiacra, munkahelyi nehézségek esetén segítségnyújtás
- üdülés, nyaralás, szabadidő-szervezés

➤ *Tanácsadás szülőknek - anyáknak*

- helyhez kötöten vagy ambulánsan is megszervezhető
- igény esetén a tartományi kormányzat létrehoz ilyen jellegű szolgáltatásokat a településeken, de a szolgálat létrehozásának feltételeit a település biztosítja. A területi intézményeket a „Kerületi Igazgatási Hivatalok” (Bezirksverwaltungsbehörde) vezetik.
- a tartomány bízza meg az intézmény vezető orvosát.
- amíg nincs a településen állandó anyatanácsadó, a településnek biztosítania kell a feltételeket egy ambuláns szolgálat működéséhez.
- a települések saját költségükre működtethetnek tanácsadó intézményeket anyáknak (Einrichtungen zur Mutterberatung)

➤ *Együttműködés*

- adott konkrét eset kezelésében minden érintett intézmény együttműködik. szükséges felvilágosítás a többi intézménynek.

➤ *Térítés: Mind a tartomány, mind a szolgáltatók kérhetnek térítést. Ennek megállapításánál figyelembe kell venni a szolgáltatás jellegét, illetve az igénybevevők anyagi körülményeit*

➤ *(Fremde Pflege) - Nevelőszülői rendszer*

- (Pflegekind) „Nevelt gyermek”: kiskorú, akit olyan személyek nevelnek, akik nem rokonai (harmadfokig), és nem választott szülei.
- közvetítés: csak „Kerületi Igazgatási Hivatal” (Bezirksverwaltungsbehörde) teheti, minden érintett személyt bevonva
- mind a nevelőszülőknek mind a szülőknek rendelkezésére áll tanácsadás
- nevelésbe adás 16 év alatt csak a „Kerületi Igazgatási Hivatal” (Bezirksverwaltungsbehörde) engedélyével és csak bizonyos helyzetben, csak helyi illetőségűek esetében. A gyermeket meghallgatják (kivéve, ha nincs 10 éves, a

meghallgatás túl traumatikus lenne, vagy kora miatt nem várható tőle véleménynyilvánítás)

- Előzetes nevelésbe vétel (Vorläufige Übernahme) Ha veszélyeztetett a gyermek, engedélyezési eljárás nélkül is kiemelhető, de az eljárást 8 napon belül pótolni kell.

- évente egyszeri felülvizsgálat

- képzés és továbbképzés, tanácsadás a nevelőszülőknek

- gyógypedagógiai szükségletekkel rendelkező gyerekeket nevelő nevelőszülőknek felkészítés és szaksegítség

- a tartomány nyújt havonta anyagi támogatást a nevelőszülőknek

➤ *gyermek- és ifjúsági otthonok, egyéb intézmények*

- csak tartományi engedéllyel hozhatók létre és működtethetők. Szigorú tartományi előírások szabályozzák működésüket.

- az intézményeket a tartományi kormányzat felügyeli

- a tartomány gondoskodik az otthonokban elhelyezett gyerekek számára tanácsadásról és segítségről

- a felügyelő szervek bármikor ellenőrizhetik az intézményeket

- az engedély visszavonható

➤ *Nyaralás, üdülés, táborok*

- 2 hónappal az indulás előtt engedélyezheti a „Kerületi Igazgatási Hivatal” (Bezirksverwaltungsbehörde), a hivatal felügyeli és ellenőrzi a működését.

➤ *Költségek:*

A gyermekjóléti intézkedések költségeit a tartomány viseli, a gyermekjólét (Jugendwohlfahrt) tartományi felelősség.

-A költségek átvállalása a gyermek gyermek vagy ifjúsági otthonban illetve hasonló intézményben nevelése esetén (családból való kiemelés): a tartási kötelezettséggel rendelkező szülő/személy köteles viselni a gyermek ellátásának költségeit mindaddig, amíg életkörülményei azt lehetővé teszik. Ettől el lehet tekinteni abban az esetben, ha nehézséget okoz illetve, ha veszélyezteti az intézkedés sikerességét. A költségek

átvállalása három évre visszamenőlegesen is érvényesíthető, ha olyan változás áll be a tartásra kötelezett életkörülményeiben, mely lehetővé teszi a költségek viselését. Nagyszülők nem kötelezhetők a költségek viselésére.

-A települések évente (de havi bontásban) hozzájárulnak a bentlakásos intézményben elhelyezett gyerekek költségeihez 50%-os mértékben, de teherviselési képességüktől függően (ez vizsgálándó) addig, amíg nincsen a költségek viselésére kötelezhető hozzátartozó.

3.3.2. Szociális szolgálatok⁹ - A „Szociális Segítség” törvényében meghatározott szolgáltatások, és a finanszírozás alapvető vonásai

A szociális szolgálatok biztosítását a tartomány saját szolgáltatóin vagy „szabad szolgáltatókon,, keresztül biztosítja.

➤ Ambuláns szolgálatok

rendszeresen fellépő, a segítségre szoruló hasonló személyes, családi vagy szociális szükségleteinek kielégítésére szolgáló szolgáltatás.

Jelenti különösen az:

- egészségügyi-szociális vagy szociális gondozási szolgálatokat
- „Étel kereként” (meleg étel házhozszállítása)
- tanácsadó szolgálatokat
- segélytelefont
- nappali ellátásokat
- ideiglenes elhelyezést
- terápiás szolgálatokat
- fogyatékkal élők személyes segítségét

➤ Részben ambuláns szolgálatok

Intézmények gondozásra szoruló vagy sajátos szükségletű személyek elhelyezésére, gondozására és aktivizálására.

⁹ [http://ris.bka.gv.at/taweb-cgi/taweb?x=d&o=l&v=lrni&db=LRNI&q={\\$QUERY}&sl=1500&t=doc4.tmpl&s=\(9200/00\):GZAHL%20und%20\(N%D6%20SOZIALHILFEGESETZ%202000\)](http://ris.bka.gv.at/taweb-cgi/taweb?x=d&o=l&v=lrni&db=LRNI&q={$QUERY}&sl=1500&t=doc4.tmpl&s=(9200/00):GZAHL%20und%20(N%D6%20SOZIALHILFEGESETZ%202000))

Ezek:

- nappali geriátriai centrumok
  - idősek nappali ellátószolgálatai
  - speciális szükségletű személyek nappali ellátószolgálatai
- Állandó elhelyezést nyújtó intézmények (otthont nyújtó szolgálatok):
- nyugdíjas- és gondozóotthonok
  - gondozóegységek (5-12 férőhely) és gondozóhelyek (1-5 férőhely)
  - speciális szükségletűek lakóotthonai
  - rehabilitációs otthonok speciális szükségletekkel rendelkezők számára
  - különös vészhelyzetben lévő emberek otthona (krízisotthonok)

A tartomány feladata ellátása érdekében együttműködhet „szabad szolgáltatókkal” illetve egyéb szolgáltatókkal, ehhez forrásokat biztosít, melyről a szolgáltatókkal írásos megállapodást köt. Ez alól kivételt képeznek az ambuláns szolgálatok, melyekkel nem szükséges megállapodást kötni. A tartomány szabályozhatja, hogy a díjak megállapításánál milyen költségelemeket kell figyelembe venni.

A nem ambuláns szolgálatok (otthont nyújtó és nappali ellátások) alapítása és működtetése engedélyköteles. Engedélyköteles ezek újjáépítése, átépítése is, valamint egy eddig más célra használt épület megfelelő átalakítása is. A tartomány irányelveket (minimumfeltételeket) dolgoz ki az intézmények működtetéséhez, mely tartalmaz az épített környezetre (nagyság, szobák száma), személyi és tárgyi felszereltségre, szervezeti keretekre, gazdálkodásra, gondozott és intézmény közötti viszonyt szabályozó előírásokat (differenciált minimumfeltételek a formától, ellátottaktól, szolgáltatásoktól függően).

A nem a tartomány által működtetett szolgálatok feletti ellenőrzést a tartomány gyakorolja, bármikor ellenőrizhet megbízottain keresztül (bizonyos esetekben éjszaka is). A szolgáltató költségére hozhatók intézkedések az ellátottak védelmében. Az engedélyek visszavonhatók.

- Költségek

A „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) költségeit a tartomány viseli.

A pénzbeni ellátásoknál költségviselő a település is (50% erejéig), de ez nem vonatkozik a bentlakásos intézmények finanszírozására.

A „szociális segítség” (Sozialhilfe) költségei tartomány és települések között a következőképpen oszlik meg: 50%-50% a tartományi költségvetés rendes kiadásai, 25%-75% (település-tartomány) a rendkívüli kiadásai esetében. (Vagy: költségvetés rendes része illetve rendkívüli része), mely a települések között azok költségviselési képessége szerint oszlik meg.

Mindegyik tartományi kerület egy szociális körzetnek számít, ezek központja a „Kerületi Közigazgatási Hivatalokban” (Bezirksverwaltungsbehörde) van. A hivatalok kezdeményezésére létrehozhatók kisebb szociális körzetek is. Ezek feladata elsősorban a tervezés (ennek ösztönzése és koordinálása az ellátórendszer szereplői között), helyzetelemzés, a lakosság informálása.

Szociális Tanács: a szociális kerület szerve, tagjai a kerületi vezető (város esetén polgármester), a tartománnyal szerződött szolgálatok képviselői, orvosok, segítségre szorulóknak érdekképviselői.

3.3.3. Alsó-Ausztria szociális szolgálatainak finanszírozása¹⁰

Finanszírozók

A legjelentősebb közfinanszírozó az alsó-ausztriai „Szociális Segítség” (Sozialhilfe), melyért a tartomány felelős. A „Szociális Segítség” nettó költségének 50%-át a tartomány, 50%-át a települések állják.

A szolgálatok kisebb részének finanszírozásában szerepet játszanak más tartományi források (adóbevételekből), ilyen például az iskolai tanácsadás, családi tanácsadás és a munka területe (pályaválasztási-foglalkoztatási tanácsadók, foglalkoztatási integrációt szolgáló intézmények). Utóbbiak finanszírozásában szerepet kap a munkaerő-piaci Szolgálat (Arbeitsmarktservice) és az Európai Szociális Alap is.

A számtalan tartományi nyugdíjas- és ápolási otthon finanszírozásához hozzájárul a társadalombiztosítás lakónkénti napidíj formájában. Néhány intézmény (pl.

¹⁰ http://www.noegussoziales.at/download/Evaluation_Teil_D_07.10.03.pdf

Gyógypedagógiai Centrum) részfinanszírozásában is szerepet kap a társadalombiztosítás, ennek formája átalánydíj.

A közfinanszírozás mellett jelentős szerepe van a magánfinanszírozásnak. Ez azt jelenti, hogy a legtöbb szolgálat igénybevételekor a kliensek hozzájárulnak a költségekhez, emellett a hozzátartozók forrásai is bevonhatók-bevonandók.

A következő személyek vállalnak részt a térítési díjak fizetésében:

- az igénybe vevő
- az igénybe vevő örökösei
- tartásra kötelezett hozzátartozók
- azon személyek, akikkel szemben az igénybe vevőnek olyan követeléseai állnak fenn, melyek következtében az „Szociális Segítség” rászorulóvá vált
- azon személyek, akiknek az igénybe vevő vagyont ajándékozott

Ezen források kimerülése után kerülhet sor a közfinanszírozott kiegészítésre.

A fentiekén kívül közvetlen kifizetésekre (közvetlen díjfizetés privátszolgáltatók részére) is sor kerül magánforrásokból.

NÖGUS – Alsó-Ausztriai Egészségügyi és Szociális Alap

A NÖGUS a szociális terület központi finanszírozási intézménye Alsó-Ausztriában, bár csak a szolgálatok egy részét finanszírozza (a fennmaradókat közvetlenül a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe)). A NÖGUS mint finanszírozási intézmény az 1997. után létrehozott szolgálatok folyó finanszírozását bonyolítja, emellett részt vesz beruházások, minőségbiztosítás és különböző projektek finanszírozásában is.

Krónikus betegellátás a kórházakban

Krónikus pszichiátriai betegek ápolásának költségei nem az egészségbiztosítást terhelik. Alsó-Ausztriában az ő ellátásuknak költségeit a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) viseli.

Finanszírozása a következő:

A „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) fizeti a szolgáltatás bruttó költségét, mely kiszámításának alapja meghatározott napidíj. A „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) hozzájárulást kap a költségek viseléséhez a nyugdíjbiztosító(k)tól, mely

- az érintett személy nyugdíjának 80%-a (20% az igénybevevőnek jár, mint „zsebpénz”)

- az „ápolási hozzájárulás” (Pflegegeld) összege, amennyiben az igénybe vevő jogosult (a 3. fokozatú „ápolási hozzájárulás” 10%-a maradhat a jogosultnál „zsebpénzként”)

A fennmaradó költségeket lehetőség szerint az ellátott vagyonából fedezik valamint tartásra kötelezett hozzátartozók állják. Mindezek levonása után finanszírozza a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) a fennmaradó részt.

Tartományi nyugdíjas- és gondozóotthonok, szerződött magánszolgáltatók

Ezek finanszírozása analóg a fent ismertetett rendszerrel.

A költségek kiszámításának alapja napidíj, mely különböző lehet a különböző intézménytípusoknál. A tartományi otthonok esetében átlagosan a költségek 68%-a magánfinanszírozás, 32%-a közfinanszírozás.

„Felvigyázott lakhatási formák” (Betreute Wohnformen)

Három típusa létezik Alsó-Ausztriában, az esetenként felügyelt (punktbetreut), részben felügyelt (teilbetreut) és a teljes mértékben felügyelt (vollbetreut) lakhatás, melyeket különbözőképpen finanszíroznak.

Teljesen és részben felügyelt lakhatás

Ezek esetében éves átalánydíjt állapítanak meg kliensenként, melynek mértéke meghatározott, és a gondozás intenzitásától függ. Havonta fizetik az éves díj arányos részét mindaddig, ameddig a kliens az adott intézményben lakik. A kliensekre itt is vonatkozik az önrészfizetés kötelezettsége (mint az előző két intézménytípusnál). Bár az éves díj megállapításánál a költségek 100%-nak fedezése a cél, ez általában nem valósul meg a fluktuáció miatt.

Esetenként felügyelt lakhatás

Ennél az intézményformánál a lakó állja a folyó költségeket (pl. bérleti díj), melyhez igényelhető lakbértámogatás a „Szociális Segítségtől” (Sozialhilfe). A gondozás finanszírozásáról a szolgáltató és a tartomány szerződést köt, a finanszírozás prospektív módon kliensenként megállapított éves átalánydíj bizonyos meghatározott gondozási óraszámra. A nem betöltött helyeket nem finanszírozza a tartomány. A finanszírozás

rendszere miatt ezeket az intézményeket olyan kliensek veszik igénybe, aki nem szorulnak kvalifikált szakszemélyzet segítségére.

Nappali ellátást nyújtó szolgálatok

A szolgáltatásoktól a tartomány hosszútávú szerződést köt a szolgáltatóval, a finanszírozás alapja prospektíven meghatározott éves átalánydíj kliensenként. Az intézmények év elején jelentik a kliensszámot, negyedévenként beszámolnak a szolgáltatást ténylegesen igénybevevők számáról. Gyorsan betölthetők a megüresedett helyek, ezért a finanszírozás relatíve jól lefedi a költségeket. A kliensek ez esetben is kötelezettek önrészfizetésére.

Pszichoszociális szolgálatok

A pszichoszociális szolgálatok kizárólag közfinanszírozott intézmények.

A tartományok és szolgáltatók hosszú távú szerződést kötnek hat hónapos felmondási idővel.

A finanszírozás az éves költségvetés szerinti, a költségvetést mind a tartománynak, mind a NÖGUS-nak be kell mutatni.

Klubok

A klubok működését tartományi irányelvek szabályozzák, a finanszírozás prospektív módon meghatározott átalánydíjjal történik (teljesítmény-átalány a személyzet jelenlétének óraszámára szerint), melyet a tartomány és a szolgáltató között kötött éves szerződésben rögzítenek. A díj kifizetése évente egy összegben történik.

Tanácsadás szenvedélybetegeknek

A szolgálatok különbözőképpen szerveződhetnek, az intézményeket a tartomány keleti részén a Caritas működteti tartományi és szövetségi forrásokból. Az éves költségvetéshez negyedévenként hozzájárul a tartomány, a szerződésben meghatározzák a szolgáltatás nyújtásában résztvevő szociális munkások számát. A finanszírozás másik forrása a Szociális Biztonság, Generációk és Fogyasztóvédelem szövetségi minisztériumának (Bundesministerium für soziale Sicherheit, Generationen und Konsumentenschutz) szubvenciója, ennek feltétele, hogy a szolgáltató elismert szolgáltató legyen, és az

előírásoknak megfelelő dokumentációt vezessen. A szubvenció nem szerződéskötéshez kötött, a minisztérium évente egy összegben fizeti azt ki.

Családi tanácsadás

A szolgáltatás nyújtói lehetnek tartományi illetve települési intézmények vagy magánszolgáltatók (egyházi szervezetek, magánegyesületek).

A szolgáltatás finanszírozása többcsatornás. A személyzeti költségeket a szövetség fizeti, a fennmaradó költségeket a tartomány és tartományi hozzájárulások, települések, a szolgáltató saját forrásai, a kliensek hozzájárulásai illetve egyéb bevételek fedezik. Évente támogatási szerződést köt a szövetség a szolgáltatókkal, a szövetségi forrásokat a tanácsadási óraszám alapján állapítják meg figyelembe véve az ellátás frekvenciáját (Beratungsfrequenz) – intenzitását – is.

Szolgálatok a munka területén – foglalkoztatási integrációt szolgáló intézmények (Institut für berufliche Integration), pályaválasztási és foglalkoztatási tanácsadás (Beschäftigungs- und Berufsorientierung)

Az ezekre az intézményekre vonatkozó szabályozás sokrétű, a Szövetségi Szociális hivatalhoz köthető (Bundessozialamt).

A finanszírozás prospektív módon meghatározott éves költségvetés szerinti, a költség különböző elemei szigorúan célhoz rendelve.

A finanszírozása a következő:

A költségek 52%-át

- a Munkaerőpiaci Szolgálat (Arbeitsmarktservice)
- a Szövetségi Szociális Hivatal (Bundessozialamt)
- a tartomány

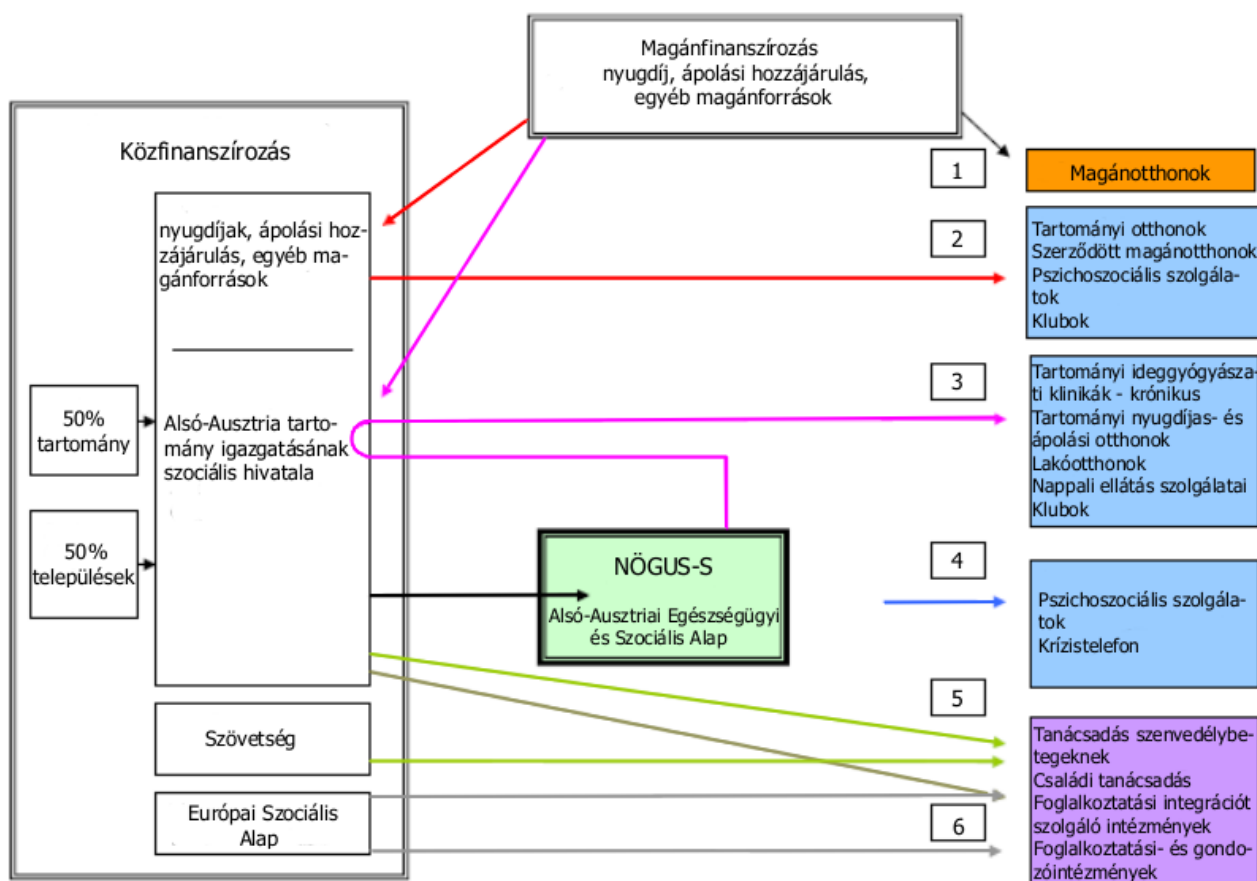
viseli 1/3-ad – 1/3-ad arányban.

A fennmaradó 48%-ot az Európai Szociális alap állja.

Krízistelefon

A krízistelefon-szolgálatot a NÖGUS-on keresztül finanszírozzák, 12 óránkénti szolgálat után fix összeget fizet a NÖGUS.

A finanszírozási rendszer általános jellemzői

A rendszerben a következő finanszírozási csatornákat különböztethetjük meg:

- kizárólag magánfinanszírozott szolgálatok (nincs állami hozzájárulás)
- magán- és közfinanszírozott szolgálatok, melyeknek finanszírozása a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) keresztül történik
- magán- és közfinanszírozott szolgálatok, melyeknek finanszírozása a NÖGUS-on és a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) keresztül történik
- Közvetlenül a NÖGUS által finanszírozott szolgálatok
- Vegyes finanszírozás: a Szövetség és a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) által közösen

finanszírozott szolgáltatások

- Vegyes finanszírozás: a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) és a Szövetségi Szociális Hivatal (Bundessozialamt) által közösen finanszírozott szolgálatok

Megjegyzés: a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) finanszírozásának szervezete a „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) Osztálya (Abteilung für Sozialhilfe).

4. Áttekintés

5.1. Szövetségi felelősségű szolgálatok

- Családi tanácsadások

A családi tanácsadások rendszere szövetségi szinten szervezett (országosan több mint 370 szolgáltató működik), működésük finanszírozásában (a munkaerőköltség területén) részt vállal a „Szociális Biztonság, Generációk és Fogyasztóvédelem Szövetségi Minisztériuma” (Bundesministerium für soziale Sicherheit, Generationen und Konsumentenschutz). A családi tanácsadások feladatai közé tartozik (a tanácsadáson kívül) információszolgáltatás és prevenciós tevékenység is.

- Fogyatékkal élőket segítő hálózat

- „Szövetségi munkaerőpiaci fogyatékos-program”¹¹: a tervezés és koordináció intézménye, projektek támogatása.
- „Szövetségi Szociális Hivatalok”

- Munkaerőpiaci szolgálat – dekoncentrált rendszerben

- Gyermejjólét keretrendszere és a „szövetségi szószóló”

- Felelősségvállalás az „ápolási hozzájáruláson” (Pflegegeld) keresztül

5.2. Tartományi felelősségű szolgálatok

- A tartományi „Szociális Segítség” (Sozialhilfe) intézményrendszere

- A gyermejjólét intézményrendszere

- Tartományi fogyatékos-ellátási rendszer

5.3 Kapcsolódások

- „Ápolási hozzájárulás” (Pflegegeld)

Az „Ápolási hozzájárulás” (Pflegegeld) célhoz kötött (csak az ápolás költségeinek fedezésére elhasználható) pénzbeni ellátás, mely (bizonyos mértékig) hozzájárul az ápolásra szorulóknak többletkiadásaihoz. Ez az ellátás is két szinten szabályozott, a

¹¹ http://www.bmsg.gv.at/cms/site/attachments/5/3/2/CH0055/CMS1057914735913/babe_kompl.pdf

tartományok biztosítják – azonos kritériumok alapján - mindazok számára a hozzájutást, akik nem jogosultak a szövetségi „Ápolási hozzájárulásra” (Pflegegeld). Összegének megállapításakor az ápolásra szorultság mértékét veszik figyelembe, a szükséges ápolás mértékétől függően (óra/hónap) 7 fokozat létezik. Az ápolási hozzájáruláshoz való jutás feltétele a folyamatos/rendszeres ápolásra szorulás, mely legalább 6 hónapja fennáll, és több, mint havi 50 óra.

Több tartományban az „Ápolási hozzájárulásra” (Pflegegeld) való jogosultsághoz kötött a szolgálatok igénybevétele, de néhány tartományban (pl. Steiermark) nincsenek előírások arra nézvést, hogy ki vehet igénybe szociális szolgálatokat (Steiermarkban a szolgáltatók döntési kompetenciája).

– Adósságkezelési szolgálat¹²

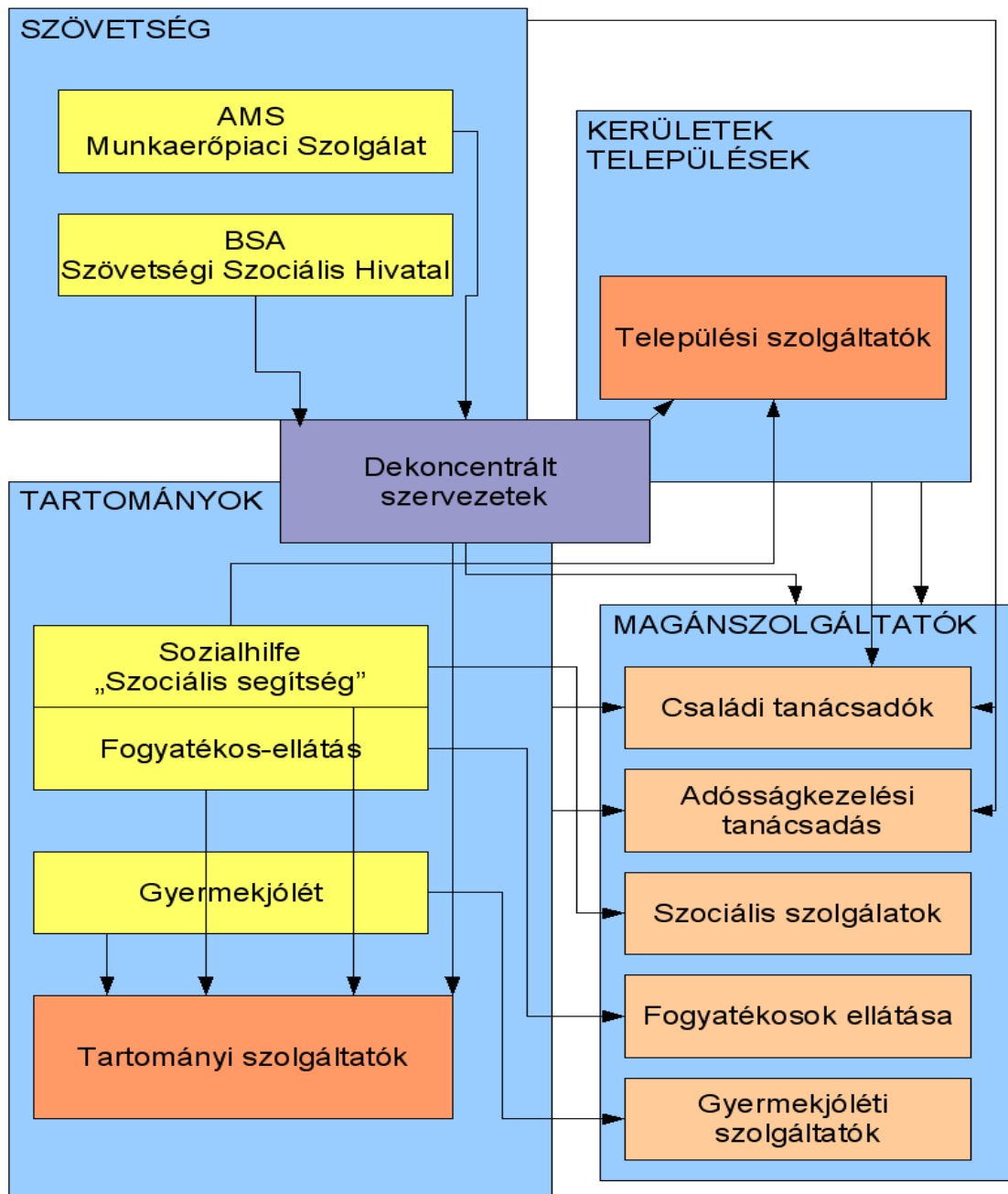
Ausztriában 1995. óta van lehetőség arra, hogy magánszemélyek csődöt jelentsenek. (Érdekesség, hogy a „magáncsőd” (Privatkonkurs) intézményét a minisztériumban a fogyasztóvédelmi területen belül tárgyalják. A „magáncsőd” több minisztérium felelősségi körébe tartozik, a „Szociális Biztonság, Generációk és Fogyasztóvédelem Szövetségi Minisztériuma” (Bundesministerium für soziale Sicherheit, Generationen und Konsumentenschutz) mellett felelős a Igazságügyminisztérium – annak honlapjáról tölthetők le az adatlapok, bejelentőlapok – hiszen jogi eljárásról van szó). A jogi intézményrendszerhez kapcsolódik a szolgáltatók rendszere.

Ausztriában 15 szolgálat működik (ebből 11 elismert), melyek 32 tanácsadóhelyet működtetnek. 1992-ben alapították az adósságkezelési szolgálatok szövetségét (ABS), mely 2002 óta közhasznú szervezetként (gemeinnützliche GmbH - közhasznú kft.) működik.

A szolgálatok az Igazságügyi Minisztérium felügyelete alatt működnek, jogi, gazdasági, pszichoszociális tanácsadást és preventív segítséget nyújtanak a hozzájuk fordulók számára. Anyagi támogatást nem nyújtanak, de a „Szociális segítség” (Sozialhilfe) rendszerei ilyen esetekben lehetőséget teremthetnek krízissegélyek igénybevételére. Az ernyőszervezet működését az Igazságügyminisztérium, a „Szociális Biztonság, Generációk és Fogyasztóvédelem Szövetségi Minisztériuma” (Bundesministerium für soziale Sicherheit, Generationen und Konsumentenschutz) és a Munkaerőpiaci

12 <http://www.schuldnerberatung.at/equal/newssystem/schuldnerberatung-infos.php>

Szolgálat(Arbeitsmarktservice) finanszírozza, az egyes szolgálatok működéséhez szükséges források biztosításáért a tartományok felelősek.

Melléklet

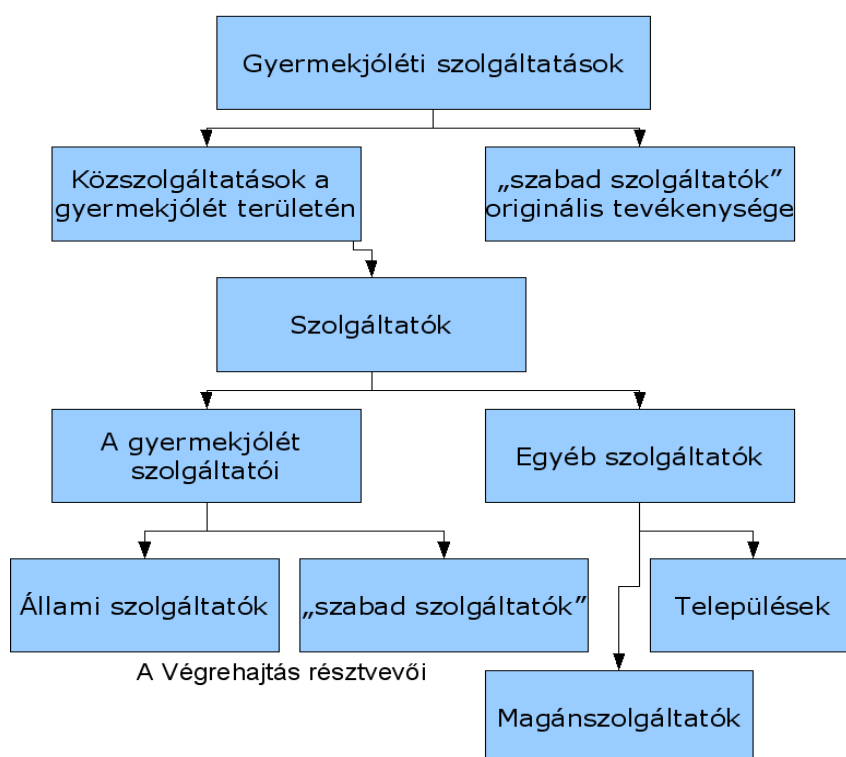
„Szabad szolgáltatók”

A dolgozatban többször előfordult a „szabad szolgáltatók”, „Freie Träger” fogalma, mely magyarázatra szorul.

A „szabad szolgáltatók” önálló, autonóm nem állami (nem a szövetség, tartomány, település által működtetett) gazdasági szervezetek, melyekkel az állam megállapodást köthet bizonyos szolgálatok ellátására. A „szabad szolgáltatók” hagyományosan nem nyereségorientált gazdasági társaságok, a for-profit szolgáltatókat nem sorolták ebbe a csoportba, de a fogalom keretei kezdenek képlékennyé válni a z egyre szélesedő for-profit szolgáltatói kör miatt.¹³

Az egész ország területén működő szabad szolgáltatók például a Diakonie az SOS-gyermekefalu és a Caritas.

A következő ábra a gyermekjóléti rendszeren mutatja be a „szabad szolgáltatók” helyzetét a struktúrában.

13 http://de.wikipedia.org/wiki/Freier_Tr%C3%A4ger

FORRÁSOK

Honlapok:

Szövetségi portálok:

<http://www.bmsg.gv.at>

<http://www.bmwa.gv.at/BMWA/default.htm>

<https://broschuerenservice.bmsg.gv.at>

<http://www.ams.or.at>

<http://www.help.gv.at>

<http://www.basb.bmsg.gv.at/cms/basb/>

Tartományok:

<http://www.noel.gv.at>

<http://www.salzburg.gv.at>

<http://www.wien.gv.at>

<http://www.tirol.gv.at>

<http://www.land-oberoesterreich.gv.at>

<http://www.vorarlberg.at>

<http://www.burgenland.at>

<http://www.ktn.gv.at/>

<http://www.steiermark.at/>

További linkek:

<http://www.schuldnerberatung.at>

<http://ris.bka.gv.at>

Felhasznált irodalmak:

Sozialschutz in Österreich, Bundesministerium für soziale Sicherheit, Generationen und Konsumentenschutz,

[http://www.bmsg.gv.at/cms/site/attachments/6/5/0/CH0339/CMS1064306288445/sozialsc
hutzsysteme_d_1-130.pdf](http://www.bmsg.gv.at/cms/site/attachments/6/5/0/CH0339/CMS1064306288445/sozialsc
hutzsysteme_d_1-130.pdf)

a.o.Univ.Prof. DDr. Nikolaus Dimmel: Vorläufiger Endbericht Zum Projekt „Zur Praxis der Vergabe von Dienstleistungen im Rahmen der österreichischen Sozialwirtschaft.

Kriterienkatalog für ein good practice-Modell der Strukturierung von Vergabeverfahren.

Anhaltspunkte für eine inhaltlich-sachliche Bestimmung der einzugehenden

Vertragsverhältnisse.“, Salzburg, Dezember 2004.,

<http://www.lrsocialresearch.at/pdf/vergabepaxis.pdf>

Evaluation des NÖ Psychiatrieplans 1995. Teil D. 2.,

http://www.noegussoziales.at/download/Evaluation_Teil_D_07.10.03.pdf

Univ.-Prof. Dr. Christoph Badelt, Dr. Christian Horak: Endbericht "Marktanalyse der Mobilen Dienste in der Steiermark",

http://www.verwaltung.steiermark.at/cms/dokumente/10046716/b891bbb8/Endbericht%20Mobile%20Dienste%2012_02.pdf

Sozialbericht, Burgenland, 2004.

http://www.burgenland.at/gesundheit_soziales/Images/sb_0930_tcm30-154608.pdf

Was ist eine Arbeitsstiftung (Outplacementstiftung)?

http://www.ams.or.at/neu/stmk/600_outplacementstiftung.pdf